

**Protokół
z posiedzenia Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 9 listopada 2023 r.**

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. A. Bączkowskiego, sala A, ul. Limanowskiego 23 w Warszawie.

Przewodniczący: Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP.

W posiedzeniu wzięli udział: Małgorzata Wójcik, Dyr. w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Niepełnosprawnych w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej; Beata Kruszyńska, Z-ca Dyr. Biura Administracji w Ministerstwie Finansów; Przemysław Grosfeld, Za-ca Dyr. Dep. Doskonalenia Regulacji Gospodarczych w Ministerstwie Rozwoju i Technologii; Brygida Brańko Za-ca Dyr. Dep. Prawnego, Urząd ds. zamówień publicznych; członkowie zespołu oraz zaproszeni goście i eksperci.

Porządek obrad obejmował:

1. Ukonstytuowanie się Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych RDS.
2. Inwentaryzacja działającej ustawy o zamówieniach publicznych – *Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.*
3. Sprawy różne.

Ad 1 i 2

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP, powitał uczestników spotkania. Następnie nastąpiło przedstawienie wszystkich obecnych na sali członków Podzespołu. W dalszej kolejności przewodniczący przedstawił argumenty, które przemawiają za powołaniem Podzespołu. Powiedział o napotykananiu praktyki wyłączenia różnych projektów spod rygoru ustawy o zamówieniach publicznych. Nawiązał do roli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Negatywnie odniósł się do sytuacji, kiedy Prezes Urzędu Zamówień Publicznych podlega jednemu z zamawiających. Powiedział, że występuje podległość Prezes Urzędu Zamówień Publicznych pod Ministerstwo Gospodarki, przy czym Ministerstwo to reprezentuje dużą rzeszę zamawiających. Zaznaczył, że zasadnym byłoby, aby zmienić tę strukturę, tak by Prezes Urzędu Zamówień Publicznych:

- miał kadencyjność bezwzględna, a nie taką, którą można przerwać w dowolnym momencie,
- podlegał bezpośrednio pod Sejm.

Argumentował to tym, że dałoby to większą swobodę Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w reprezentowaniu rynku zamówień publicznych, a nie tylko jednej strony zamawiającego. Nawiązał do problemów z sądownictwem. Powiedział, że jest wyodrębniony sąd do zamówień publicznych, jednak sędziowie zasiadający w nim nie są jeszcze wyspecjalizowani w tym zakresie. Nawiązał do zapisów o odpowiedzialności urzędniczej oraz o rozstrzygnięciu na korzyść przedsiębiorcy, o których powiedział, że są sprzeczne wobec siebie. Zaproponował, by przenieść zapis o prawie przedsiębiorców do kodeksu karnego, w tym zakresie dotyczącym kwestii rozstrzygnięcia na korzyść przedsiębiorcy. Następnie wyraził opinię, że ustawa o zamówieniach publicznych nie była przystosowana do sytuacji kryzysowych takich jak pandemia czy wojna na Ukrainie oraz galopująca inflacja. Powiedział, że zapisy waloryzacyjne w ustawie nie są adekwatne do sytuacji kryzysowych, z jakimi mamy do czynienia. Podał przykład firm budowlanych, które w takich sytuacjach, tracą zdolności prowadzenia działalności gospodarczej i dodał, że w zeszłym roku upadło około 250 takich firm budowlanych. Powiązał to z problemem waloryzacji, w kontekście usług, które są dużą składową ceny. Nawiązał do możliwego przyznania Polsce KPO i sytuacji, kiedy w krótkim czasie będzie wymóg wykorzystania pieniędzy, a także w kontekście branży budowlanej będą podwyżki materiałów. Podniósł temat gwarancji należytego wykonania zamówienia i powiedział, że wiele firm budowlanych oscyluje na skraju limitów. Zaproponował rozwiązanie dotyczące stopniowego uwalniania gwarancji, po to by firmy budowlane mogły przenieść gwarancje na inne budowy.

Następnie poprosił członków zespołu o przedstawienie propozycji dodatkowych tematów.

Grzegorz Lang, FPP, zwrócił uwagę na problem przewidywania przez zamawiających, ile pieniędzy będą potrzebować na zamówienie. Zaznaczył, że zamawiający bazują na przeszłości, która nie odpowiada potrzebom w przyszłości. Podsumował, że problem niedoszacowania jest jednym z problemów, nad którymi należy się pochylić.

Wojciech Hartung, KL, powiedział, że mamy do czynienia z celami, krótko i długoterminowymi. Zaapelował, by mówiąc o ustawie o zamówieniach publicznych nie zapominać o ustawie o koncesjach i ustawie o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Katarzyna Pietrzak, OPZZ; zwróciła uwagę na kwestię klauzur społecznych i środowiskowych.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP, zwrócił uwagę na potrzebę zajęcia się zielonymi i niebieskimi zamówieniami. Nawiązał do prac w EKESie i dyrektyw wodnych, które już trafiły do Parlamentu Europejskiego i wyraził opinię, że dyrektywy te mogą zostać ogłoszone w roku 2025. Wyraził przypuszczenie co do sytuacji, kiedy możliwe stanie się badanie nie tylko śladu węglowego, ale również śladu wodnego. Następnie

negatywnie odniósł się do braku ingerencji ze strony Inspekcji Pracy, kiedy zgłaszane jest naruszanie prawa. zaproponował, że należałoby zaprosić Głównego Inspektora Pracy na posiedzenie. Powiedział, że gdyby kontrole po stronie Inspekcji Pracy przebiegały lepiej to również stosowanie klauzul byłoby zdecydowanie lepsze.

Ewa Kędzior, NSZZ „Solidarność”; powiedziała, że NSZZ „Solidarność” chciałaby doprowadzić do tego, by z zamówień publicznych nie mogły korzystać te podmioty, które nie przestrzegają zasad dialogu społecznego i zwalczają związki zawodowe. Nawiązała do dyrektywy dot. zamówień publicznych, która przewiduje, iż podstawą wyłączenia mogą być wykonawcy, którzy naruszają wolności związkowe w konwencjach 87 i 89. Powiedziała, że NSZZ „Solidarność” proponuje, by w toku prac podzespołu można było doprowadzić do zmiany artykułu 109, aby do podstawy wyłączenia wykonawców została dołączona przesłanka łamania wolności związkowych.

Jakub Kus, OPZZ; nawiązał do kwestii indeksacji i waloryzacji zamówień i wyraził przekonanie, iż jest to pilna sprawa oraz że należy się przyjrzeć procesowi związanemu z realizacją waloryzacji ceny zamówień. Nawiązał do kwestii poziomu podwykonawstwa oraz do potencjału własnego wykonawcy. Zasugerował, by na posiedzenia zapraszać przedstawicieli Głównego Urzędu Statystycznego, w związku z problemem wskaźników i aktualnością tych wskaźników. Przy okazji tematu KPO, zasygnalizował sprawę odbudowy Ukrainy w kwestii potencjału polskich firm i gwarancji. W kwestii kryteriów społecznych i środowiskowych powiedział, że należałoby się przymierzyć do pewnego przeglądu. Powiedział, że należy poruszyć temat kryteriów środowiskowych.

Brygida Brańko, Za-ca Dyr. Dep. Prawnego, Urząd ds. zamówień publicznych; powiedziała, że w kwestii gwarancji wadialnych i waloryzacji, będzie to wymagało większej przebudowy systemowej. Powiedziała, że problem leży w konstrukcji systemu finansów publicznych, odpowiedzialności za dyscyplinę finansów publicznych, co przekłada się na podstawowe problemy u zamawiających z podejmowaniem decyzji. Powiedziała, że same zmiany w prawie zamówień publicznych powinny być dostosowane do aktualnych warunków rynkowych, jednak podkreśliła potrzebę wprowadzenia zmian wykraczających swym zakresem poza ustawę o zamówieniach publicznych.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP, zaznaczył, że należy uprościć system waloryzacyjny, by skrócić długotrwały proces. Przytoczył dane, iż w zeszłym roku Polska z poprzedniej perspektywy unijnej miała niewykorzystanych 120 mld zł, czyli 21%. Zwrócił uwagę na wydłużanie procesu inwestycji, co przekłada się na wzrost jej ceny.

Przemysław Grosfeld, Za-ca Dyr. Dep. Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, podał przykład inwestycji drogowej, która była dwa razy waloryzowana i wskazał na brak przeszkód prawnych w tym zakresie. Zaznaczył, że istnieje też kwestia tzw. waloryzacji w dół.

Magdalena Zadara – Redźko, Pracodawcy RP; wskazała, że waloryzacja, to indeksacja, bo nagminnym problemem jest żądanie dokumentowania kosztów, tak jak przy roszczeniach odszkodowawczych i to są zapisy, dla których jest miejsce w ustawie prawo o zamówieniach publicznych. Powiedziała, że w ustawie należałoby zastanowić się nad wprowadzeniem progu wejścia, jako nie nadmiernego, lub ogólnej klauzuli, która by informowała, o braku możliwości zawieszenie na abstrakcyjnym poziomie, gdyż przez długi czas nie były to zapisy, które można było skutecznie weryfikować w Krajowej Izbie Gospodarczej i w Sądzie. Pozytywnie wyraziła się o interpretacjach przygotowanych przez Prokuratorię i przez Urząd Zamówień Publicznych. Przyznała, że od kiedy UZP opublikował swoje wzorcowe klauzule waloryzacyjne, są one szerzej stosowane, więc wyraziła przypuszczenie, że mogłoby to być traktowane jako narzędzia do edukowania, o tym jak stosować klauzule waloryzacyjne. Podkreśliła problem wydatkowania środków w Polskim Ładzie. Nawiązała do kwestii środków jakie można by przedsięwziąć w zakresie orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP; podkreślił wagę zamówień publicznych, gdyż rok do roku wydatkowanie zwiększyło się od 330 do 680 mld, więc podkreślił, że są to bardzo duże środki publiczne. Na koniec poprosił, by członkowie zespołu przestali do pana Grzegorza Lang, FPP, w ciągu dwóch tygodni, propozycje i uwagi co do tematów, które uważają, że powinny być poruszane na podzespołe. Następnie na posiedzeniach podzespołu zostaną podjęte decyzje, którymi tematami podzespół zajmie się w pierwszej kolejności.

Marek Kowalski, Przewodniczący Podzespołu problemowego ds. zamówień publicznych, FPP, wobec wyczerpania porządku obrad zamknął posiedzenie.

Marek Kowalski

/-/

Przewodniczący Podzespołu

Sporządziła Paulina Knapik

/-/

Biuro Rady Dialogu Społecznego